

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tento materiál byl vytvořen v rámci projektu EU peníze školám
Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Autor	Mgr. Irena Grosmanová
Datum vytvoření VM	2. 12. 2013
Datum ověření	4. 12. 2013
Ročník	IX.
Vzdělávací oblast / obor	Člověk a společnost – Společenskovědní seminář
Anotace	Interrupce v Česku

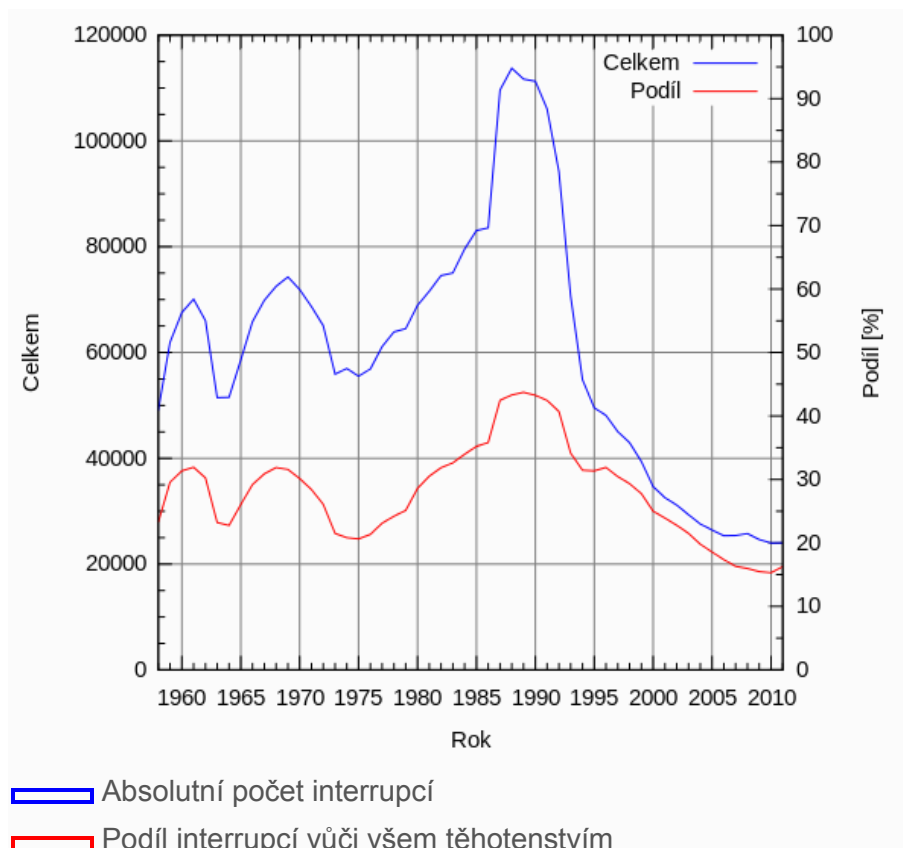
SADA č. II
Identifikátor: VY_12_INOVACE_SADAII_Gr.18

Interrupce v Česku

Vývoj potratovosti v ČSR a České republice byl ovlivňován vývojem počtu obyvatelstva, **legislativními** úpravami a rozšiřováním moderních **antikoncepčních** metod. Umělé ukončení těhotenství se na základě zákona č. 68/1957 Sb. stalo běžným zákrokem, jako **regulátor** zde fungovaly interrupční komise, které posuzovaly oprávněnost jednotlivých žádostí, avšak činnost komisí byla poměrně formální a povolovaly naprostou většinu žádostí.

Celkový počet potratů v Československu či v Česku nikdy nepřesáhl počet porodů. Prudký nárůst umělých potratů byl však zaznamenán v polovině osmdesátých let, kdy byla **miniinterrupce** (do 8. týdne těhotenství) povolena a prováděna ženám zdarma za pokračující nedostupnosti jiné antikoncepce. Byla tedy využívána jako v podstatě antikoncepční metoda. Maxima bylo dosaženo mezi lety 1988 a 1990 (97,1; 98,2 a 96,2 potratů na sto porodů).

V porovnání s evropským průměrem byl počet potratů i interrupcí v ČR vysoký. K úbytku nastalo po roce 1990, tento trend pokračoval až do roku 2007. Příčinou tohoto poklesu je v Česku široce dostupná antikoncepce a lepší sexuální výchova. Od roku 1993 přestaly být interrupce z jiných než zdravotních důvodů hrazeny z veřejného zdravotního systému.

http://commons.wikimedia.org/wiki/File%3AInterrupce_CZ.svg

Autor: Petr Kadlec

V roce 2005 bylo zaznamenáno 31 000 ukončených těhotenství ku 93 000 živě narozených, z toho cca 21 000 interrupcí a zbytek spontánních potratů. V roce 2008 došlo oproti roku 2007 k mírnému vzrůstu počtu potratů (při pokračování poklesu relativního podílu potratů na všech těhotenstvích).

Práce s textem:

1. Jaký je cíl článku? .....
2. V následující tabulce jsou z textu vypsány některé odborné výrazy (termíny), doplňte vysvětlení jejich významu:

legislativní	
antikoncepční metoda	
regulátor	
miniinterrupce	
relativní	

3. Rozhodněte, zda jsou následující skutečnosti uvedeny v článku (či je lze vyčíst z grafu).
  - a) V České republice byla vždy potratovost nižší než v ostatních evropských státech. ANO – NE
  - b) Dostupnost antikoncepce měla přímou souvislost s množstvím potratů v ČR. ANO – NE
  - c) V roce 1988 dosáhl počet potratů v České republice nejvyšší absolutní hodnoty. ANO – NE
  - d) Interrupce v České republice jsou hrazeny z veřejného zdravotního pojištění. ANO – NE
  - e) O souhlas s interrupcí musely ženy žádat interrupční komisi. ANO – NE
  - f) Vždy se narodilo více dětí, než kolik bylo v daném roce potratů. ANO – NE
4. Úvodním textem se nechte volně inspirovat a pokuste se shrnout důvody pro povolení interrupcí a důvody, proč je naopak zakázat.

Důvody pro povolení interrupcí	Důvody pro zákaz interrupcí

5. Vysvětlete, jaký je rozdíl mezi interrupcí a spontánním potratem. ....
.....
.....
6. Proč představují interrupce etický problém? .....
.....
.....

1. Cíl článku = informovat čtenáře o vývoji interrupcí v České republice
2. Tabulka:

legislativní	zákonodárna
antikoncepční metoda	metoda zamezující početí dítěte
regulátor	zařízení pro samočinnou regulaci, usměrňovatel, upravovatel
miniinterrupce	Interrupce prováděná do 8. týdne těhotenství šetrnější metodou
relativní	hodnocený vzhledem k něčemu, poměrný, vztažný, závislý, podmíněný (opak absolutní)

3. Rozhodněte, zda jsou následující skutečnosti uvedeny v článku (či je lze vyčíst z grafu).

- a) V České republice byla vždy potratovost nižší než v ostatních evropských státech. **ANO – NE**
- b) Dostupnost antikoncepce měla přímou souvislost s množstvím potratů v ČR. **ANO – NE**
- c) V roce 1988 dosáhl počet potratů v České republice nejvyšší absolutní hodnoty. **ANO – NE**
- d) Interrupce v České republice jsou hrazeny z veřejného zdravotního pojištění. **ANO – NE**
- e) O souhlas s interrupcí musely ženy žádat interrupční komisi. **ANO – NE**
- f) Vždy se narodilo více dětí, než kolik bylo v daném roce potratů. **ANO – NE**

4. Úvodním textem se nechce volně inspirovat a pokuste se shrnout důvody pro povolení interrupcí a důvody, proč je naopak zakázat.

Důvody pro povolení interrupcí	Důvody pro zákaz interrupcí
Znásilnění dívky, ženy	Právo dítěte na život, nemůže se bránit
Ohrožení života ženy, zdravotní důvody	Problémy s dalším těhotenstvím, riziko následné nechtěné neplodnosti

Postižené dítě	Míra postižení není zcela jistá, i postižený člověk má právo na život
Zamezení nelegálnímu provádění interrupcí, trestné činnosti s tím spojené	Možnost poskytnout dítě k adopci, azylové domy pro svobodné matky apod.
Právo ženy rozhodovat o svém životě	Možnost používat antikoncepci, chovat se zodpovědně
Právo dítěte narodit se jako chtěné	Morální dilema lékařů, jsou nuceni brát život místo zachraňovat
Počet lidí na planetě, hrozící přelidnění	Likvidace zárodků určitého pohlaví, např. v Asii holčičky
atd.	atd.

5. Interrupce = umělé ukončení těhotenství x spontánní potrat = samovolný, bez toho, že by si to žena přála.
6. Etický = morální. Protože se jedná o lidské životy, jak ženy, tak dítěte. To se však nemůže bránit. Někteří lidé přistupují k sexuálnímu životu a antikoncepci velice lehkomyšlně. Na druhé straně do diskusí vstupují také věřící se stanoviskem, že člověk není oprávněn brát jinému člověku život, že se jedná vlastně o vraždu.

Citace, zdroje:

- KADLEC, Petr. *Wikimedia.org* [online]. [cit. 2.12.2013]. Dostupný na WWW: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Interruptce_CZ.svg#mediaviewer/Soubor:Interruptce_CZ.svg
- PŘÍSPĚVATELÉ WIKIPEDIE. *Interruptce v Česku* [online]. [cit. 2.12.2013]. Dostupný na WWW: http://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Interruptce_v_%C4%8Cesku&oldid=11465431